

hører ikke til dem, der anses for at være mest nationale; men det er jo ikke ubekendt for nogen, at engelske Ingeniører og engelsk Foretagsomhed gribe i stort Omfang ind overalt ved Udførelsen af de største Virksomheder, navnlig blandt mindre civiliserede Nationer, deriblandt Kineserne, og i Afrika, og det forekommer mig ikke, at det burde være vort Formaal for en saa forholdsvis ringe Kapitals Skyld at ty til udenlandsk Kapital for at faa et saadant Foretagende udført, hvorom der her er Tale. Det er min Overbevisning, at det ikke vil højne os i Udlandets Øjne, hverken i Retning af Foretagsomhed, Forretningsdygtighed eller finansiel Formuenhed. Jeg tror, at vi skulle vogte os for at lade udenlandske private Selskaber faa Indpas her i Landet; vi have adskillige af dem, og jeg tror ikke, at det er til Gavn hverken for Landet eller for de enkelte Dele af Befolkningen, særlig ikke for Arbejderne. Vi have et saadant Selskab paa Bornholm, og jeg gad nok vidst, om de lokale Forhold der tale til Gunst for atter at lade et privatkapitalistisk Selskab gribe ind her. De have ødelagt os „Hammeren“, et af de skønneste Punkter paa Bornholm, og indført tyske og svenske Arbejdsstræfter efter en stor Maalestof. Det er ikke til Fordel for vort Land, og selv om man ikke kan tage Forholdsregler over for et saadant Foretagende, er det dog et stort Spørgsmaal, hvor Udviklingen vil føre os hen, hvorledes det vil stille sig for Jisseriet. Det kapitalistiske Selskab støtter ikke Jisterne, men det kan gøre Jisterne afhængige, gøre dem til engelske Matroser paa deres Rutter. De Herrer, der interessere sig for Middelstanden, vil jeg anbefale at tænke lidt over denne Sag. Der blev sagt, at hvis vi ikke stynde os saa meget med dette Forslag, at det kan være vedtaget inden 3 Maanedre, kunne vi vente, at man ikke bliver staaende ved Tilbudet. Og det ærede Medlem for Listed Amts 2den Valgkreds tilføjede i sin sidste Udtalelse, at dette Selskab havde vist os Tillid ved at byde os dette. Jeg maa maasse gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at den danske Stat endnu er solvent. Selv om vi have ruttet lidt med Midlerne, selv om det maa siges, at vi have ødslet med Millioner til et Foretagende, som maasse kan ramle sammen, ere vi dog ikke paa et saadant finansielt Standpunkt, at vi ikke kunne give 3—4—5 Millioner ud til dette Foretagende, og vi behøve ikke at taffe det engelske Selskab, fordi det viser os den Tillid at tage den danske Stat for god for det Beløb, hvorom der her er Tale; saa galt er det ikke fat. Jeg vil altsaa sige, at jeg sympatiserer med Udviklingen af vort Jisseri

og ønsker at gøre alt godt for vor Jisserbefolkning, og at jeg for saa vidt hilser Forslagets Fremkomst med Glæde, som jeg haaber, at det skal give Stødet til, at Sagen atter bliver bragt under Diskussion, ikke blot her i Rigsdagen, men rundt om i Landet, saa at der kan komme Fart derpaa og komme noget godt ud deraf. Men paa den anden Side mener jeg ligesom andre ærede Talere, at Sagen bør alvorlig overvejes ogsaa af de Grunde, jeg har anført, selv om man ikke vil lægge saa megen Vægt paa, hvad der fremkommer fra os, der høre til et ringe Mindretal, som paa, hvad andre udtale. Men jeg gentager, at det maa meget alvorlig overvejes, inden man gaar til at give et privatkapitalistisk Selskab Koncession til at anlægge en Havn, hvor vi selv burde gøre det, thi vort Lands Hovederhverv bør vi ikke lægge i fremmede Hænder.

Formanden (Sofus Høgsbro): Folketingsmanden for Listed Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Trolle: Jeg tror at kunne berolige den sidste ærede Taler med Hensyn til hans Frygt for, at denne Havn skulde blive benyttet af det engelske Selskab, saaledes at det blev et Kapitalistforetagende. Saa vidt jeg kan stønne, vil det stille sig saaledes, at der maa dannes et Driftskonjortium og det vil saa blive dansk Kapital, der rejsses dertil. Der er, som det ogsaa er blevet fremhævet af andre Talere i Dag, Grund til at sikre Havnen et Areal omkring den projekterede Havn ved Sandnæshage. Jeg har i god Tid, inden Sagen kom offentlig frem, i Forening med Agenten for det engelske Selskab bevæget Lødsjerne til at stille 1,000 Tdr. Land til Disposition, for at sikre Havnens Drift og Bedligholdelse, og for at man kan imødegaa Banfeligheder med Hensyn til de Garantier, som Staten maatte fordrø. Der er jo intet til Hinder for, at det danske Selskab i Virkeligheden faar Koncessionen og slutter Kontrakt med det engelske Selskab, saa at det ikke kan siges, at engelske Kapitalister sætte sig fast ved Sandnæshage. Havneobligationer ere jo ligesom andre Obligationer Genstand for Omsætning. Altsaa, vil man opløse vore Havneobligationer i London, kunne vi jo kun være fornøjede dermed. Intet hindrer ogsaa at tegne sig her hjemme. Jeg tror, at netop derved, at disse 1,000 Tdr. Land komme under et saadant Driftskonjortium, vil der være sikret en rolig og sund Udvikling, som jeg mener ogsaa skulde gaa i filantropisk Retning ved at hde